

нагальним імперативом державної інформаційної політики та потребує відповідної реакції владних структур, представників незалежних ЗМІ та відповідального критичного ставлення до отриманої інформації від кожного громадянина зокрема.

Список використаних джерел

1. Єнін М. Критична теорія та ідеологічний проект Франкфуртської школи / М. Єнін // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2015. – № 5. – С. 65 – 69.
2. Єнін М. Соціальні технології і ідеологічна складова розпалювання війни на Донбасі. Великі війни, великі трансформації: історична соціологія 20-го ст., 1914-2014 : тези доп. / Уклад. : А. Мельниченко, П. Кутуєв, А. Мігалуш // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27-28 листопада 2014 р.) К.: НТУ «КПІ», 2014. – С. 177 – 178.
3. Maxim Enin. The change of the attitude of Ukrainians to Russia in the conditions of the anti-terrorism operation and humanitarian aid needs of population of Donbass: the results of sociological research // Świat Idei i Polityki. – 2016. – Том 15. – Р. 139 – 165.
4. Yenin M. N. Terrorist organizations and social technologies in conditions of the hybrid war / M. N. Yenin // Вісник Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут”. Політологія. Соціологія. Право : зб. наук. праць. – Київ; Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – № 3/4 (31/32). – С. 24 – 29.
5. Фандеева А. Особенности дискурса гибридной войны / Фандеева А. / Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка: 5 (310), червень 2017 – С. 127 – 131.
6. Полулях Ю. Семіотична класифікація мемів гібридної війни (в контексті конфлікту на Донбасі) / Ю. Полулях // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка: 5 (310), червень 2017 – С. 102 – 112.

Богдан Олена Володимирівна

к.соц.н., доц. ФСНСТ НаУКМА, ФСП, КПІ ім. І. Сікорського
olena.v.bogdan@gmail.com

ПРАВО ЖІНОК НА СВЯЩЕННОСЛУЖИТЕЛЬСТВО В КАТОЛИЦИЗМІ: СЬОГОДЕННА ГРОМАДСЬКА ДУМКА VS. ОРГАНІЗАЦІЙНІ РЕАЛІЇ

Хоча відбувається поступове збільшення частки жінок серед священників у християнських релігійних організаціях і дедалі ширше прийняття ідеї рівних прав на священнослужительство серед жінок і чоловіків, релігійні організації залишаються в певному сенсі останньою барикадою патріархатних порядків у західних суспільствах. Адже понині найчисельніші католицькі церкви, православні церкви й низка протестантських не готові визнати право жінки на роль священника. Водночас низка досліджень показують, що саме жінки понині переважають серед церковних парафіян навіть у найпатріархатніших із релігійних організацій [1].

Більшість (59%) католиків у США вважають, що жінкам мають надати право бути священниками [2]. Серед тих американських католиків, які відвідують месу щотижня, так вважає майже половина (45%) [3]. За даними деяких опитувань, 86% католиків у Нідерландах підтримують посвячення жінок у священники, 74% католиків в Іспанії, 71% у Португалії і так само в Німеччині, 67% в Ірландії, 66% у Канаді, 65% у Великій Британії, 62% в Австралії та 58% в Італії [4]. Якщо серед вірян продовжуватиме зростати підтримка рівних прав для жінок і чоловіків на священнослужительство, зрештою Римо-Католицькій Церкві (РКЦ) доведеться змінити офіційну позицію з патріархатної на егалітарну, а отже,

священнослужительство жінок у найбільшій релігійній організації у світі, якою нині є РКЦ, є не примарним майбутнім, а радше неунікним. Однак, це майбутнє зовсім не обов'язково є близьким: як показує досвід деяких інших питань (наприклад, застосування контрацепції), розбіжності між позицією Церкви та поглядами більшості вірян можуть тривати десятиліттями.

Попри поширене помилкове уявлення, що нині християнки можуть бути висвячені у священники лише в деяких протестантських церквах, жінки можуть бути священниками в церквах Утрехтської Унії Давніх Католицьких Церков [5] (на відміну від Греко-Католицької та Римо-Католицької Церков), що відмежувалися від римокатолицької наприкінці 19 століття внаслідок незгоди з догматом про непогрішність (безпомилковість) Папи Римського, ухваленим 1870 року [6]. Першою священницею в католицьких церквах Утрехтської Унії стала Ангела Берліс у Німеччині (посвячена 1996 року). В Утрехтській Унії Давніх Католицьких Церков зазначають: «Ця унія є спільнотою національно організованих католицьких церков, які міцно тримаються віри й практики ранньої нерозділеної Церкви без жорсткої відданості минулому. Вони прагнуть зберегти те, що є добрим, будучи відкритими оновленню церкви та духовного життя» [7].

Понад те, нині діє Асоціація римо-католицьких жінок-священиків (Association of Roman Catholic Women Priests), яка не лише здійснює просвітницьку діяльність, а й посвячує католицьких жінок для священнослужительства в ранзі диякона, священника та єпископа із дотриманням апостольського спадкоємства [8]: оскільки перших католицьких жінок-єпископів висвятив єпископ РКЦ (хоч і всупереч формальній позиції Ватикану), відповідні єпископині можуть передати спадкоємство наступним посвяченим. Попри офіційну позицію Ватикану, ще між 2000 та 2007 роками понад 60 католицьких жінок були посвячені у священнослужительство в США та Канаді [9].

Список використаних джерел

1. The Gender Gap in Religion Around the World / Pew Research Center. — 22 March 2016. — 121 p. — Available at <http://www.pewforum.org/2016/03/22/the-gender-gap-in-religion-around-the-world>.
2. Chapter 4: Expectations of the Church // U.S. Catholics Open to Non-traditional Families / Pew Research Center. 2 September 2015. — P. 73. — Available online at <http://www.pewforum.org/2015/09/02/chapter-4-expectations-of-the-church>.
3. Там само. — С. 75. (Chapter 4: Expectations of the Church // U.S. Catholics Open to Non-traditional Families / Pew Research Center. 2 September 2015. — P. 75. — Available online at <http://www.pewforum.org/2015/09/02/chapter-4-expectations-of-the-church>.)
4. Там само. (Martinez J. A. F. et al. The Ordination of Women in the Catholic Church: a Survey of Attitudes in Spain / Juan Agustin Franco Martinez, Macario Rodriguez-Entrena and Maria Jesus Rodriguez-Entrena // Journal of Gender Studies. — 2012. — Vol. 21, # 1. — P. 22.)
5. Union of Utrecht of the Old Catholic Churches. — <http://www.utrechter-union.org>.
6. Chapter 4. On the Infallible Teaching Authority of the Roman Pontiff // First Vatican Council (1869—1870): Session 4: 18 July 1870. — Available online at <http://www.ewtn.com/library/COUNCILS/V1.htm>.
7. Welcome // Union of Utrecht of the Old Catholic Churches. — <http://www.utrechter-union.org/page/157/home>.
8. Association of Roman Catholic Women Priests: Official Website. — <https://arcwp.org>.

9. Martinez J. A. F. et al. The Ordination of Women in the Catholic Church: a Survey of Attitudes in Spain / Juan Agustin Franco Martinez, Macario Rodriguez-Entrena and Maria Jesus Rodriguez-Entrena // Journal of Gender Studies. – 2012. — Vol. 21, # 1. — P. 22.

Бойченко Михайло Іванович

д. філос. н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка,

КУП НАПН України.

mykhai@ukr.net

СОЦІОЛОГІЯ ФІЛОСОФІЇ ЩОДО ШЛЯХІВ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Однією з характерних зовнішніх ознак наукового підходу до філософії для сучасності стало вживання філософії у множині («соціологія філософій» [5], «словник філософій» [6]) – доволі незвичне для традиційного сприйняття філософії, однак єдино можливе за умов незаперечного слідування принципу контекстуальності знань. Однак, така контекстуальність означає не лише визнання ключового характеру особливостей національного філософування, але й внаслідок цього неминуче визнання особливостей національної раціоналізації процесів модернізації. Якщо класична модель модернізації (першої або ж природної) апелює до певного інваріанта раціональності, який включає у себе секуляризацію, Просвітництво, визнання прав і свобод особистості, лібералізацію ринків тощо, то новітні версії модернізації все більше набувають особливого національного змісту, а отже мова має йти про «множинні модерні». Все це має під собою певну національну онтологію, яка потребує вироблення глибокої концептуальної основи для усіх складових комплексної національної програми модернізації, і такою основою може бути лише концепція національної раціональності.

Національна раціональність не означає інший спосіб мислення чи іншу, якусь нібито національну логіку, математику, фізику, психологію, економіку тощо. Хоча у випадку соціальних та гуманітарних наук дійсно така національна раціональність уже починає явно проступати. Якщо звернутися до концептуальної моделі, запропонованої Максом Вебером, то йдеться про вибіркове сполучення певної версії матеріальної раціональності, «раціональності за значенням» (тобто сукупності соціальних цінностей даного суспільства – його національної ідеї, національних інтересів, національних традицій, національного характеру тощо) з певною версією формальної раціональності, «раціональності за метою» [2, с. 39-40]. Ось щодо формальної раціональності якраз більша її частина (хоча теж не все) може відповідати канону класичної модернізації, з її соціально-системними напрацюваннями, які діють однаково у будь-якому соціумі. Глобальність логіки функціонування соціальних систем обґрунтував належним чином Ніклас Луман (якому 8 грудня мало би виповнитися 90 років). Однак, кожна система реалізує свою генералізовану логіку через специфічні локальні – у тому числі й національні – інституційні, організаційні та спільнотні засоби. Саме тут і відбувається те уточнення формальної раціональності, яке надає їй особливого неповторного способу досягати ефективності – у взаємодії з тим, що має характер раціональності матеріальної. Як це діє класично